

Projectplan Waterwet 'Renovatie gemaal Vilsteren'

Z/21/043487

Waterschap Drents Overijsselse Delta
Dokter van Deenweg 186
8025 BM Zwolle
Postbus 60, 8000 AB Zwolle

e-mail: info@wdodelta.nl
website: www.wdodelta.nl
Telefoonnummer: 088 - 2331200

Datum: 28 september 2021

Status: Definitief

Het afdelingshoofd Vergunningen, handhaving en grondzaken besluit, gelet op artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, namens het dagelijks bestuur het onderhavige projectplan vast te stellen.(*)

Zwolle, 29 september 2021

Het afdelingshoofd Vergunningen, handhaving en grondzaken van het Waterschap Drents Overijsselse Delta,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'D. Roze', with a long horizontal stroke extending to the left.

D. Roze

(* Het algemeen bestuur heeft de bevoegdheid tot vaststelling van dit projectplan gedelegeerd bij besluit van 4 januari 2016. Dit besluit is gepubliceerd op www.overheid.nl in het Waterschapsblad van 11 januari 2016, jaargang 2016, nr. 145. Vervolgens is via mandaat en ondermandaat genoemd afdelingshoofd bevoegd geworden.)

Leeswijzer

Het projectplan 'Renovatie gemaal Vilsteren' bestaat uit vier delen. In deel I wordt beschreven wat het waterschap gaat doen en hoe het werk wordt uitgevoerd. Deel II geeft een toelichting op waarom dit werk wordt uitgevoerd. Dit deel is, met andere woorden, de onderbouwing van het plan. Deel III geeft informatie over de rechtsbescherming en de procedures, en deel IV bevat rapporten en onderzoeken die voor het plan van belang zijn.

Inhoud

Leeswijzer	3
DEEL I PROJECTBESCHRIJVING	5
1. Aanleiding en doel	5
2. Ligging en begrenzing plangebied	5
3. Beschrijving van de waterstaatswerken	5
4. Beschikbaarheid gronden	6
5. Effecten van het plan	6
6. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd	8
7. Beschrijving van de te treffen voorzieningen	8
7.1 Beperken nadelige gevolgen van het plan	8
7.2 Beperken nadelige gevolgen van de uitvoering	8
7.3 Financieel nadeel	8
8. Legger, beheer en onderhoud	8
8.1 Legger	8
8.2 Beheer en onderhoud	8
9. Samenwerking	8
DEEL II VERANTWOORDING	9
1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	9
2. Verantwoording op basis van beleid	9
2.1 Toets beleid waterschap	9
3. Verantwoording van de keuzen in het project	9
4. Benodigde vergunningen en meldingen	9
DEEL III RECHTSBESCHERMING	10
DEEL IV BIJLAGEN	11

DEEL I PROJECTBESCHRIJVING

1. Aanleiding en doel

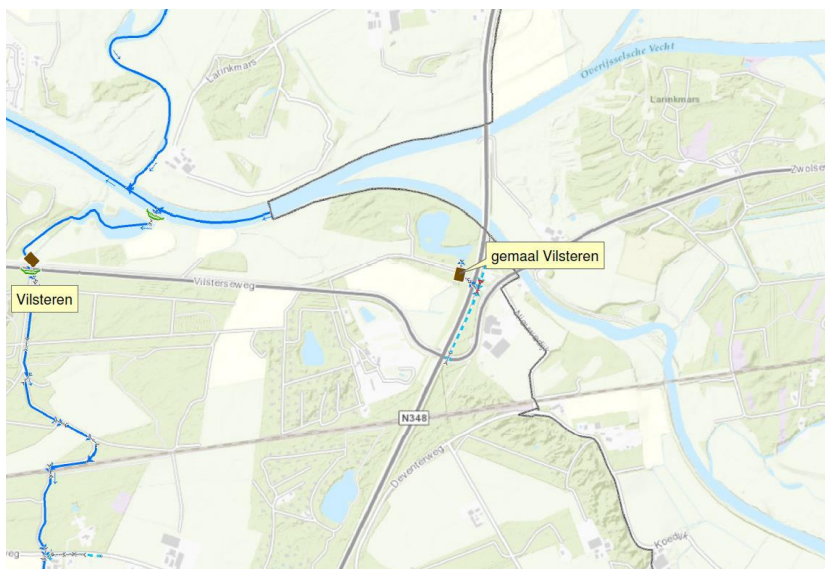
Het gemaal Vilsteren voldoet op een aantal vlakken niet meer aan de huidige normen voor veiligheid en gebiedsbeheer. Een groot deel van de functionele constructies en installaties van het gemaal zijn verouderd en moeten, om de veiligheid en werkbaarheid te garanderen, worden vervangen of hersteld. Bovendien moet het gemaal visvriendelijk en veilig worden gemaakt zonder de gemaalcapaciteit te verminderen.

De doelstelling van het project is om een veilig, gebruiks- en onderhoudsvriendelijk gemaal te verkrijgen.

Vanwege de ligging van het gemaal bij een primaire kering, dienen er toetsen conform het OI2014v4 gedaan te worden om waterveiligheid te garanderen. De onderbouwing en toetsing in het kader van de waterveiligheid voor de wijziging van het gemaal Vilsteren wordt in dit projectplan Waterwet nader toegelicht.

2. Ligging en begrenzing plangebied

Het gemaal Vilsteren (objectnummer 11457) ligt nabij de Vilsterseweg te Vilsteren, in de gemeente Ommen. Kadastraal is het perceel bekend als kadastrale gemeente Ommen, sectie H, nummer 7585.

Afbeelding 1 Locatie gemaal Vilsteren

Gemaal Vilsteren zorgt voor de afwatering van peilvak 395. Het gaat hier om het afvoeren van kwelwater bij een hoge waterstand in de Vecht, maar ook voor het afvoeren van uit peilvak 395. De oppervlakte van dit peilvak is circa 330 ha.

3. Beschrijving van de waterstaatswerken (= gewenste situatie)

Het gemaal Vilsteren wordt vanwege onderhoud vervangen door een vergelijkbaar gemaal. De capaciteit van het gemaal blijft gelijk, te weten 16,8 m³/uur.

Het gemaal bevindt zich in dijktraject 53-3 met een bijbehorende ondergrensnorm van 1/3.000 per jaar.

De volgende werkzaamheden worden uitgevoerd:

- Vervangen gemaal inclusief in- en uitstroomvoorziening;
- Aanbrengen kwelscherm ter voorkoming van piping;
- Aanbrengen bodem- en oeverbescherming;
- Aanbrengen permanente terreininrichting (toegangspad, aanbrengen grasbetonstenen, verlichting en leuning).

De start van de werkzaamheden is voorzien vanaf half oktober 2021.

De bijbehorende tekeningen zijn toegevoegd in bijlage 1 t/m 7.

4. Beschikbaarheid gronden

Het betreft hier het vervangen van het bestaande gemaal. Het ruimtebeslag verandert niet significant. Het perceel is in eigendom van het waterschap Drents Overijsselse Delta.

5. Effecten van het plan

De uitgebreide toets in het kader van waterveiligheid is opgenomen in bijlage 8 'Notitie waterveiligheid gemaal Vilsteren'. De voorgenomen werkzaamheden zijn reeds afgestemd met de adviseur waterveiligheid bij waterschap Drents Overijsselse Delta.

Piping bij kunstwerken (PKW)

Voor het gemaal wordt een nieuw inlaatwerk en uitlaatwerk gebouwd. Ten aanzien van het faalmechanisme PKW is onderzocht of een kwelscherm noodzakelijk is en wat voor diepte het kwelscherm moet hebben (onderloopsheid). Daarnaast is onderzocht hoe ver het kwelscherm horizontaal moet worden doorgezet (achterloopsheid). Op basis van de berekeningen is het benodigde kwelscherm ingepast in het ontwerp. Het ingepaste kwelscherm leidt tot een kwelweglengte toename van 16,7 m. De minimaal benodigde kwelweglengte is echter 15,0 m. Het maaiveldniveau dient minstens over de eerste 15 m (gerekend vanaf de constructie) kwelweglengte een hoogte van NAP +4,1 m te hebben. Vervolgens mag deze aflopen richting de watergang. Het ontwerp voldoet daarmee aan de eisen voor piping bij het kunstwerk.

Betrouwbaarheid sluiting (BSKW)

Bij de functie als gemaal geldt dat de leiding van het gemaal na het gebruik wordt afgesloten door 2 kleppen. De vlinderklep (DN400) heeft een elektrische aansturing en is met het pompbedrijf geschakeld. Er is vanuit gegaan dat de terugslagklep altijd voor de leiding aanwezig is, in het geval van het in werking treden van het gemaal. Er zijn in dat geval altijd 2 afsluiters aanwezig. De afsluiters zijn niet afhankelijk van dezelfde energiebron, omdat het een terugslagklep en een vlinderklep betreft. Verder zal een blokkade door een obstakel niet beide afsluiters tegelijk treffen vanwege de grote onderlinge afstand (>35 m). Hiermee zijn de afsluiters onafhankelijk. Aangezien het gemaal is voorzien van 2 onafhankelijke hoogwaterkerende keermiddelen die met het pompbedrijf geschakeld zijn, is er conform paragraaf 4.3.1.2. uit WOWK geen nadere analyse van niet sluiten benodigd. Het ontwerp voldoet hiermee aan de eisen voor betrouwbaarheid sluiten (BSKW).

Bij de functie als inlaat geldt dat de leiding van het gemaal kan worden afgesloten door 2 kleppen (spindelschuif met terugslagklep en vlinderklep). De klep achter de 1e pomp, die wordt gebruikt voor de functie als gemaal, zal gesloten blijven. Voor inlaatwerken en/of inwateringsluizen zijn geen eenvoudige ontwerpregels opgenomen in WOWK. Wel wordt in WOWK het volgende vermeldt wanneer er geen eenvoudige toetsregel is opgenomen: 'Wanneer een gedetailleerde analyse in dat geval niet wordt uitgevoerd, dient middels een kwalitatieve analyse, ondersteund door globale kwantitatieve beschouwingen, aangetoond te worden dat de bijdrage aan het overstromingsrisico verwaarloosbaar is. Argumenten hiervoor kunnen gevonden worden in de (beperkte) afmetingen van de watervoerende elementen, de drempelhoogte in niet gesloten toestand, het gebruik van het kunstwerk of de (zeer) beperkte gevolgen wanneer het kunstwerk open blijft staan.' Een belangrijk argument voor een verwaarloosbaar risico is de beperkte diameter van de leiding van 0,45 m. Aan het eind van de leiding (binnendijks) is de diameter slechts 0,2 m. Onder vrij verval zal het instromend debiet daarom beperkt zijn. Verder is in paragraaf 2.1.1 van de schematiseringhandleiding BSKW een eenvoudige beslisregel opgenomen voor gemalen en inwateringssluizen: 'Gemaal en in- en uitwateringssluis: het kunstwerk beschikt over 1 watervoerende leiding door de waterkering met minimaal 1 hoogwaterkerend keermiddel en deze leiding heeft een diameter kleiner of gelijk aan 0,5 m.' In dat geval is de overstromingskansbijdrage verwaarloosbaar. De diameter van de leiding is maximaal 0,45 m en er zijn ten minste 2 hoogwaterkerende middelen aanwezig. Op basis van een kwalitatieve analyse, en de eenvoudige beslisregel in de schematiseringhandleiding BSKW, wordt daarom voldaan aan de eisen vanuit het spoor BSKW.

Samengevat: Het kunstwerk voldoet in beide functies aan de eisen vanuit BSKW. Voor de functie als gemaal dient wel gegarandeerd te worden dat de terugslagklep zich voor de leiding bevindt, voordat het gemaal in werking treedt.

Constructief falen (STKWp)

Voor STKWp is enkel gekeken naar de afsluiters van de leiding van het gemaal. Voor de afsluiters is een analyse uitgevoerd, waarbij de sterkte van de afsluiters is vergeleken met de optredende belasting tijdens hoogwater. De belasting, ofwel het optredende verval, is 3,52 m. De sterkte van de kleppen is voldoende. Met uitzondering tot de gecombineerde afsluiter bestaande uit terugslagklep en spindelschuif voldoen de kleppen aan drukklasse PN10 (10 bar) wat gelijk is aan 100 mwk. De sterkte van deze kleppen is dus ruimschoots voldoende. De gecombineerde afsluiter bestaande uit terugslagklep en spindelschuif is een special van KWT. Individueel hebben deze kleppen een sterkte van 5 mwk. Omdat er geen productblad beschikbaar is van deze special, wordt een eis aan van 5 mwk aan het ontwerp meegegeven. Bij een sterkte van 5 mwk wordt de afsluiter voldoende robuust geacht om eventuele sterktevermindering door ouderdom te kunnen opvangen.

Na realisatie is de bedrijfszekerheid verbeterd en naar het gewenste niveau gebracht. Het gemaal voldoet weer aan de huidige normen voor veiligheid en gebiedsbeheer. Ten behoeve van het peilbeheer zijn de waterpeilen weer voor minimaal 30 jaar te beheersen. Bovendien is het gemaal visvriendelijk en -veilig gemaakt.

6. Wijze waarop het werk zal worden uitgevoerd

Het werk wordt in opdracht van het waterschap door een aannemer uitgevoerd. De aannemer bepaalt de wijze waarop het werk wordt uitgevoerd, waarbij in ieder geval de volgende uitgangspunten worden gehanteerd bij de uitvoering van de werkzaamheden:

Maatregelen tijdens uitvoering

- Een bouwkuip met stalen damwanden wordt aangebracht om de werkzaamheden in den droge te kunnen uitvoeren.

Bouwkundig en terreininrichting

- Er worden hekwerken en leuningen geplaatst ten behoeve van de veiligheid.

Elektrotechnisch/PA

- De elektrische installatie wordt vernieuwd.

7. Beschrijving van de te treffen voorzieningen, gericht op het ongedaan maken of het beperken van nadelige gevolgen.

7.1 Beperken nadelige gevolgen van het plan

Het betreft hier het vervangen van het bestaande gemaal in het kader van beheer en onderhoud. De toekomstige situatie zal niet significant veranderen ten opzichte van de huidige situatie.

7.2 Beperken nadelige gevolgen tijdens de uitvoering

Bouwput

Aan beide zijden van het gemaal wordt een bouwkuip geplaatst om het werk uit te voeren.

7.3 Financieel nadeel

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die aan de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Procedureverordening nadeelcompensatie Waterschap Drents Overijsselse Delta.

8. Legger, beheer en onderhoud

8.1 Legger

Het betreft hier het vervangen van het bestaande gemaal. De locatie van de persleiding, de instroomlocatie en uitstroomlocatie verplaatsen niet ten opzichte van de huidige situatie, wel wordt er een damwand met kwelscherm aangebracht als ondersteunende constructie voor het gemaal, waarvoor aanpassing van de legger benodigd is. Hierbij wordt verzocht om de legger daarop aan te passen.

8.2 Beheer en onderhoud

Het betreft hier het vervangen van het bestaande gemaal. Het beheer in de toekomstige situatie zal niet significant veranderen ten opzichte van het beheer in de huidige situatie.

9. Samenwerking

Het betreft hier een werk van het waterschap Drents Overijsselse Delta. De werkzaamheden zijn afgestemd met de waterkeringbeheerder en gebiedsbeheerder en zullen worden uitgevoerd door de geselecteerde aannemer.

DEEL II VERANTWOORDING

1. Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

Op grond van artikel 5.4, eerste lid, van de Waterwet, is voor de aanleg of wijziging van een waterstaatwerk door of vanwege de beheerder een projectplan nodig. Met dit projectplan wordt hier aan voldaan.

Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet waaronder:

- voorkoming en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1).

Vanuit GGOR, KRW, ARBO en veiligheid voert het waterschap het beheer en onderhoud uit aan geautomatiseerde kunstwerken om deze in werkbare staat te houden voor optimaal proces peilbeheer. De huidige gemaal voldoet op een aantal vlakken niet meer aan de huidige normen voor veiligheid en gebiedsbeheer en moet daarom worden vervangen.

2. Verantwoording op basis van beleid

2.1 Toets beleid waterschap

Het plan is getoetst aan onderstaande wetten en regels:

- Waterbeheerplan 2016-2021;
- Keur Waterschap Drents Overijsselse Delta;
- Beleidsregels bij de Keur Waterschap Drents Overijsselse Delta;
- Algemene regels bij de Keur Waterschap Drents Overijsselse Delta.

Het project is onderdeel van de geplande beheer- en onderhoud cyclus van het waterschap. Bij het opstellen van het ontwerp is rekening gehouden met de regels uit de Keur, beleidsregels en algemene regels behorende bij de Keur. Bij afwijkingen van de beleidsregels, is dit nader onderbouwd en getoetst. Zie ook hoofdstuk 5,6 en 7 van deel I van onderhavig projectplan. Hiermee voldoen de uit te voeren werkzaamheden aan de gestelde beleidsregels.

3. Verantwoording van de keuzen in het project

Zie hoofdstuk 1.

4. Benodigde vergunningen en meldingen

Voor het onttrekken van grondwater en lozen op oppervlaktewater ten behoeve van de bouwkuipbemaling wordt indien nodig door de uitvoerende aannemer een melding Waterwet ingediend bij het waterschap Drents Overijsselse Delta.

Overige eventueel benodigde uitvoeringsvergunningen, zoals een APV-vergunning geluidhinder of tijdelijke verkeersbesluit, worden eveneens door de aannemer aangevraagd.

DEEL III RECHTSBESCHERMING

Bezwaar

Als het projectplan is vastgesteld, wordt dit bekend gemaakt. Het plan ligt gedurende zes weken ter inzage. Belanghebbenden kunnen gedurende deze periode schriftelijk bezwaar tegen het projectplan indienen. Een bezwaarschrift moet vóór afloop van de termijn van zes weken bij het dagelijks bestuur van waterschap zijn ingediend. Er kan gebruik gemaakt worden van het e-formulier op de website: <https://www.wdodelta.nl/actueel/online-regelen-0/bezwaarschrift/voor-het-indienen-van-een-bezwaarschrift>.

Beroep

Binnen 6 weken na de beslissing op bezwaar staat voor belanghebbenden beroep open bij de Rechtbank Noord-Nederland, Afdeling Bestuursrecht (Postbus 150, 9700 AD, Groningen) onder overlegging van een afschrift van de beslissing op bezwaar. Geen beroep kan worden ingesteld door een belanghebbende aan wie redelijkerwijs kan worden verweten geen bezwaar te hebben ingediend.

Het is mogelijk digitaal beroep in te stellen bij genoemde rechtbank via <http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht>. Daarvoor moet de indiener wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Op de genoemde site staan de precieze voorwaarden.

Voor het indienen van een beroepschrift is griffierecht verschuldigd. Tegen de uitspraak van de rechtbank kan vervolgens hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State. Tegen de uitspraak van de rechtbank staat vervolgens hoger beroep open bij de Raad van State.

Crisis- en herstelwet

Op de vaststelling van een projectplan is afdeling 2 van hoofdstuk 1 van de Crisis- en herstelwet van toepassing. Dit betekent dat de belanghebbenden in het beroepschrift moeten aangeven welke beroepsgronden zij aanvoeren tegen het besluit. Na afloop van de termijn van zes weken kunnen geen nieuwe beroepsgronden meer worden aangevoerd. Het beroep wordt niet-ontvankelijk verklaard, indien binnen de beroepstermijn geen gronden zijn ingediend. Belanghebbenden wordt verzocht in het beroepschrift te vermelden dat de Crisis- en herstelwet van toepassing is.

Verzoek om voorlopige voorziening

Het projectplan treedt na vaststelling in werking, ook al wordt er een bezwaar- of beroepschrift ingediend. Dit betekent dat de maatregelen opgenomen in het projectplan kunnen worden uitgevoerd. Om dit te voorkomen kan degene die bezwaar maakt of beroep instelt gelijktijdig of na het indienen daarvan een zogenaamd verzoek om een voorlopige voorziening doen bij de Voorzieningenrechter van de Afdeling Bestuursrecht van de rechtbank Noord-Nederland (Postbus 150, 9700 AD, Groningen). Daarbij moet een kopie van het bezwaar- of beroepschrift worden overlegd. Ook voor het doen van een verzoek om een voorlopige voorziening is griffierecht verschuldigd.

Zie voor het digitaal indienen van zo'n verzoek onder "Beroep en hoger beroep".

DEEL IV BIJLAGEN

- Bijlage 1 – Ontwerptekening nieuwe situatie
- Bijlage 2 – Tekening sloopwerkzaamheden
- Bijlage 3 – Palen- en damwandenplan
- Bijlage 4 – Ontwerptekening nieuwe gemaal
- Bijlage 5 – Ontwerptekening nieuwe uitstroomconstructie
- Bijlage 6 – Tekening bestaande leiding
- Bijlage 7 – Bovenaanzicht mantelbuizen
- Bijlage 8 – Notitie waterveiligheid gemaal Vilsteren